

XIII. évfolyam.

Csáktornya, 1896. szeptember 20-án

38. szám.

A lap szellemi részére vonatkozó
minden közlemény

Margitai József szerkesztő
névére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése,
Ide küldendők az előfizetési díjak,
nyitlterek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi és szépirodalmi hetilap

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Oppelik A.,
Daube G. L. és társánál és Herndl.
Brünnben: Stern M.

Nyitlter petitsorra 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Örömteljes és nagy napokra virradt Zala vármegye és Muraköz vidékének lakossága,
mert közéje jött Ura, Királya!

Színről-színre láthatja annak az imádott Királynak a felséges alakját s jóságos
arcát, a kit az egész világ méltán irigyel tőlünk. Hisz Ő az emberi és fejedelmi erényeknek,
a vallásosságnak, az igazságosságnak, a nagylelkűségnek, a munkásságnak legremekebb
mintaképe és eszménye!

Nincsen a hazának olyan legtávolabb eső, legelrejtettebb zuga, melyre atyai gondosko-
dása ki nem terjedne! Nincsen osztály, község és felekezet, melytől atyai kegyelmét és szeretetét
megvonná! Nincs senki, a ki, ha a vész óráiban, a baj perceiben nála menedéket keres,
nála enyhülést és vigasztalást nem találna!

Öltsük magunkra legszebb ruhánkat; rakjuk fel legdrágább ékszereinket; gyermekeinket
öltöztessük ünnepi ruhába; házyunk tájékát hozzuk rendbe; ékesítsük fel épületeinket;
cselédjeinknek, munkásainknak adjunk szabadságot, házi állatainkat, eszközeinket, szer-
számainkat pihentessük s üljünk ünnepet, mert köztünk van a mi Urunk! a mi felkent
Királyunk!

Gyermeki szeretettel s alattvalói odaadással üdvözljük Ő Császári és Apostoli
Királyi Felségét Muraközben!

A hős Zrinyiek földjének hegyein, völgyein, rónáin és csalitjaiban ezer és ezer ajak
hangozza vissza: Isten hozta Felséges Urunkat, jó Atyánkat közénk! Hangosabban dobbanjon
meg mindnyájunk szíve! Hódoljunk mindnyájan a legnemesebb arcz fenkölt vonásai s az
omnan kisérgázó méltóság, hőlcseég, felség és szeretet előtt! S ihletetten, mint egy szent
legendát, beszéljük el unokáinknak e nagy napok látományait!

Szóllaljatok meg harangok s kulcsoljuk össze imára kezeinket! Kérjük az Egek Urát,
hogy Urunkat, mindnyájunk legjobb Atyját: a magyarok Királyát, hű népének szerencsésjére,
üdvére és boldogságára igen, igen soká éltesse — és erőben, egészséggben, boldogságban tartsa
meg!

Isten hozta Ő Felségét! Éljen a Király!

A király Csáktornán.

Édes hazánknak jó király
El jött közénk, el Csáktornayára:
Üljünk tündöklő ünnepet!
Fonjunk borostyánt szent fejére
S e tényes napnak örömeire
Dicsőítő dalt zengjete!

Hű szíveinknek dala zengjen
És százszoros viszhangra leljen.
Ég s föld velünk daloljanak!...
A jó királynak homlokára
Ragyogva szálljanak reája
Fénylő arany napsugarak.

Éljen apostoli királyunk,
Hogy általa szent szabadságunk
Virágozzék mint rózsafa!
És hogy e rózsafán legsebben
A hazaszeretnek zengjen
Bábajos csalogánydala!

Éljen szeretett jó királyunk!
Kért — ha kell — csatára szállunk
Mint bátorszívű honfiuk.
És meghalunk ott dicsőséggel,
Mert a magyar szív szent hűséggel
Királyt s hazát szeretni tud.

Éljen hazája a magyarnak!
S ha majd a végítélet-napnak
Megharsan döngő szózata,
És megvakul a nap-világa:
Ne légyen azért pusztulása —
Örökre éljen a haza!

B. B.

A király lakása.

A zala-ujvári grófi kastély, a hol Ő Felsége a király s kísérete lakik. Csáktornaytól egy kis felőrányra kies ponton, a Stayer Alpesek végső nyujtványain fekszik. A hetvenes években épült kastély helyén a Zrínyiek vadászkastélya állott, melyben főleg Zrínyi Péter gróf tartózkodott hosszabb ideig. A mostani kastély pinczéje még a Zrínyiek idejéből való. A grófi kastély Zala-Ujvár nevű, a csáktornyai kül-körjegyzőséghez tartozó kis község közepén fekszik.

A kastély előtt délre fényő-ligetek, keletre gesztenyefa-sorok, nyugatra diszes virágzó-nyergek terülnek el. A park igen csinos és izlées. A kapubejárat előtt egy styllszerű őrház áll, nem messze ettől a susogó fényő-liget illatos lombjai között kies üdülőhely kínál pihenést, távolabb regényes helyen Malakóczynak, a Zrínyiek híres kapitányának relief szobra állítja meg a sétálót. A parkot 3 oldalról köfal, északi oldalán eleven sövény veszi körül.

A nagyuri komforttal berendezett szobák butorzata néhány napra helyet cserélt. Az emeleten a gróf ur tágas elfogadó terme Ő Felsége dolgozó és elfogadó terméül szolgál. Régi, valódi perzsa szőnyeg borítja a diszes parkettet. A terem kerekfülkéjében van elhelyezve a király vörös posztolú bevont íróasztala. Átellenben van a vörös garnitúra antik székekkel, az északi és déli falnál áll egymás átellenében egy-egy gyönyörű faragványú antik-szekrény, a falak oldalai művészies kivitelű faburkolattal vannak bevonva, a terem közepén ezüst antik-csillár lóg, az íróasztal alatt valódi smirna-szőnyeg. A szoba nagy ablakából kilátás a nyugati parkrésztetle s a végében a custozzai tábori

sátorra, mely Ő Felségének s kíséretének ebédlőül fog szolgálni. A dolgozószoba közvetlen szomszédságában van Ő Felsége hálószobája. Butorzata kényelmes sárgaréz-ágy, melyet már 1887-ben is Ő Felsége használt; azóta a gróf ur által kegyelettel őriztetett s érintetlenül maradt, hasonló sorban részesült továbbá egy sárgaréz alapzatú mozdósasztal márványlappal s két lavoírral, sárgaréz éjjeli szekrény, valódi brüsszeli csipketerítővel befedett toilette-asztal, könyvszekrény, csillár s az ágy mellett spanyolfal, szőnyegek. A falon három értékes festmény. A hálószoba 1 ablakából kilátás dél felől a sűrű fenyőcsoportra, nyugat felől 2 ablakból a park virágzó-nyergeire.

Ő Felsége hálószobája melletti két szobát 3 komornyikja és 3 vadásza foglalják el. Az emelet többi szobáiban van a kabinetiroda s az udvari tisztviselők lakása. A földszinti szobákban laknak a főhadsegédek s más katonai méltóságok. A kastély ebédlője Ő Felsége részére átjáróul szolgál a custozzai barack-ebédlőhöz.

A kastély északi oldalán egy külön épületben, az úgynevezett vendégszobákban vannak a többi udvari tisztviselők elhelyezve. Távolabb, a kertészlak udvarán vannak a tábori barack-lakások az őrség, a táviró és postahivatal számára.

A kastély tulajdonosa gróf Festetics Jenő a kastély egyik félreeső részén egy szobát tartott fön magának a nagy napokon lakásul. A zala-ujvári kastély s annak ura gróf Festetics Jenő egy évtized lefolyása előtt már másodszor részesül abban a ritka szerencsében, hogy Ő Felségét vendégül fogadhatja.

Ő Felsége kísérete és a hadgyakorlat fővezetősége.

Ő Felsége magas kísérete, főherczegek, miniszterek, a katonai és kabinetiroda tisztviselői, a külföldi attasék, a manőver vezetősége sat. közel 200 katonai és polgári tiszt személyből s ennél több szolgazemélyzetből áll, a kik Csáktornán, Zala-Ujváron és Sz-Rókuson a következőleg lettek elszállásolva:

Ottó főherczeg Ő csász. és kir. Fensége Wollák ügyvédnél, József főherczeg Ő csász. és kir. Fensége dr. Krasovecz főorvosnál, Rainer főherczeg Ő csász. és kir. Fensége Ziegler kir. közjegyzőnél.

Fehérváry Géza m. kir. honvédelmi miniszter az áll tanítóképezdében, Krieghammer Ödön közös hadügyminiszter és Welsersheimb Zénó osztr. honvédelmi miniszter a Zrínyi várbán.

Gróf Paar lov. tábornok Ő Felsége első főhadsegéde Ziegler Kálmán kir. közjegyzőnél, Boltrass altábornagy Ő Felsége második főhadsegéde és a katonai iroda főnöke, Somogyi alezredes, Pollack lovag, alezredes és gróf Alberti őrnagy szárnysegédek, Dittl százados küldöncztiszt, Wanka ezredes, Magyar alezredes és Chalaupka katonai irodai titkár a zala-ujvári kastélyban.

König udvari tanácsos, a kabinetiroda h. főnöke, az uradalmi tiszt-lakban, Klaudy udvari tanácsos dr. Wolf orvosnál, Marzso udvari titkár, báró Dobrenszky főhadnagy Tóth tisztartónál, dr. Kerzl udvari törzsorvos az ujvári kastélyban, Röhrich udvari számvevő a grófi kertészlakban, Seitschek udv. szállásmester a zala-ujvári kastélyban.

Keck és Pietsh udv. ajtónállók, Weber

udv. törzsörnmester, Käckl felvigyázó a zala-ujvári barack-épületben.

Katonai attasék: gróf Hülsen Häseleer ezredes német és Pollio Albert lovag, ezredes olasz Hirschmann Leo kereskedőnél, Wardrop ezredes angol és Luang Salgoth százados simai az áll. tanítóképezdében, Woroniu István ezredes orosz és Don José Ceulman alezredes spanyol, özvegy Ziegler urnőnél, báró Berkheim lov. hadoszt. parancsnok francia, és Demetresco őrnagy román, dr. Schwarcz orvosnál, Achmed bey Abouk alezredes török és Tóhara őrnagy japáni, Zakál ügyvédnél, Maschin alezredes szerb és Dorst százados amerikai az uradalmi tiszt-lakban.

A manőver vezetésére részéről: br. Beck tábornokszernagy, vezérkari főnök a zala-ujvári kastélyban, br. Schönfeld tábornokszernagy, Kropatschek lovag tábornokszernagy és herczeg Windisch-Graetz lov. tábornok a Zrínyi-várban, Potiorek ezredes, Schemma ezredes, Kusmanek őrnagy, Marterer, Schneider, Berndt és Bardolff kapitányok, Bartha főhadnagy, Fritsch lov. százados, Kohl és Wahl kapitányok, Gudenus, Bolfras, Führer, Spannocchi, Kuchta, Schlechta és Steinlechner főhadnagyk és még 3 tiszt, továbbá dr. Lányi ezredes, dr. Kamler postahivatali titkár, Solár posta-tanácsos a zala-ujvári gazd. épületben. A magyar sajtó képviselője Mayer S. kereskedőnél, az osztrák sajtó képviselője Rosenberg R. kereskedőnél, 5 katonai írnok, 2 katonai bicyklista, 6 tábori csendőr, 3 tábori nyomdász a zala-ujvári katonai barack-épületben.

Döntnökök: Waldstätten tábornokszernagy és Waldstätten-Zipszerer főhadnagy a Zrínyi-várban, Hoffmeister altábornagy a lovas-kaszárnyában, Pitreich altábornagy és Schraml vezérőrnagy Novák Józsefnél Z-Ujvár, Parmann és Bernolák altábornagy a lovassági kaszárnyában, Czibulka altábornagy és Kolz vezérőrnagy Szt.-Rókuson Tomka ispánnál, Steeb és Riegg vezérőrnagyk a lovas-kaszárnyában, Vivenot vezérőrnagy özv. Neumann Józsefné urnőhöz, Idiczuk ezredes Tódor Józsefné urnőhöz, Rummer ezredes Baumann könyvelőhöz, Schreiber ezredes Blau kereskedőhöz, Teskulja ezredes Novák Ferenczhez Zala-Ujvár, Glückmann ezredes a zala-ujvári iskolaépületbe, Seefranz ezredes Novák Mihályhoz Zala-Ujvár, Arz őrnagy a lov. kaszárnyába, Ljubocic őrnagy Sonnenberg kereskedőhöz, Karg őrnagy Mayer H. kereskedőhöz, Ziegler őrnagy Sz-Rókusra, Krausz és Vitzthum kapitányok a zala-ujvári iskolába, Böltz kapitány a lov. kaszárnyába, Kratky kapitány a lov. kaszárnyába, Kriek őrnagy Neuwirth M. kereskedőhöz, Fox őrnagy Alszeighy tanárhoz, Smekal kapitány Mayer K. kereskedőhöz, Csicseric kapitány a lov. kaszárnyába, Strupi kapitány Prusacz vendéglőshöz, Gostischa kapitány Neumann S. kereskedőhöz, Boog kapitány Fajdok F. urnőhöz, Jellenechich főhadnagy Szakonyi mérnökhoz.

Továbbá: Forinyák lov. tábornok, Klobučar vezérőrnagy és Bartus-Tiw őrnagy a Zrínyi szállodában, Surányi ezredes Francies városbírónál, Korda őrnagy Hirschmann S. kereskedőnél, Tallian lov. százados parancs-őrtilt az áll tanítóképezdében, Arz őrnagy, Tschurtschenthaler őrnagy, Abele lov. százados, Kropatschek altábornagy, Schneller ezredes a Zrínyi-várban. Egy tiszt a schweiczi hadseregből Neumann H. kereskedőnél, egy másik tiszt a schweiczi hadseregből Löbl urnőnél, egy segédtilt a Zrínyi szállodában, egy segédtilt a Schweiczi szállodában.

Csáktornya a múltban s jelenben.

Irt: Margitay József.

Csáktornyának a rómaiak idejében Aquama volt a neve, vagyis vizes, moعات hely, mivel a vár posványos helyen, vizek közt fekszik. Valószínű, hogy valami római prefektúra volt, mely az idők viszontagságai és a népvándorlás következtében elpusztult, a mint ezt a romokban talált kövek bizonyítják. Mikor a rómaiak Illyriát elfoglalták, az elfoglalt területekre prefektusokat állítottak, a kik közül az egyik Muraközben foglalt helyet; ezt bizonyítja egy, a csáktornyai vár falába

helyezett s most is látható római sírkő, a melyet a hagyomány szerint akkor találtak, a mikor Zrínyi Miklós a vár alapját ásatta.

A hagyomány szerint azon a helyen, melyen most a vár áll, volt egy magas és széles torony, mely néhány emelettel bírt. A vártorony sánczezel és vízzel volt körülvéve és folytonos őrséggel volt ellátva. Ebben a toronyban a prefektus és a nép háborus időben menedéket kerestek. A leírt állapotban a vár 1266-ig maradt, mely évben IV. Béla magyar király Muraköz urát, Csáky Dömötört Szlavonia bánjává nevezte ki. Több történetész vélekedése szerint a csáktornyai várat Csáky Dömötör építtette.

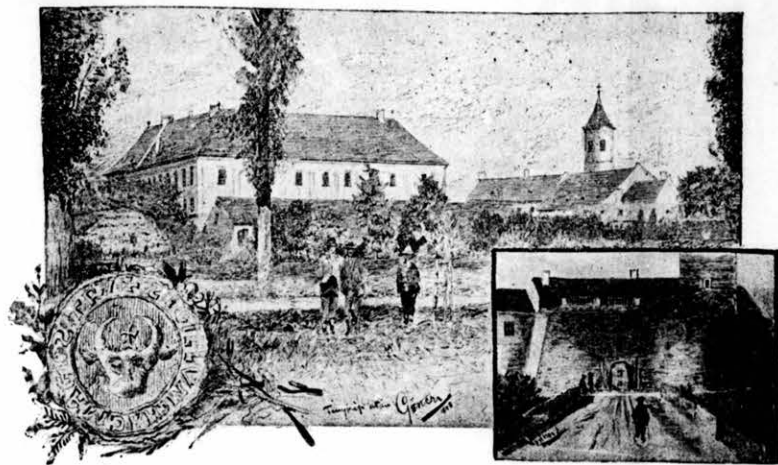
1802-ben a pálos atyák szent-ilonai és stridói zárdái és birtokai br. Knezevich család birtokába jutottak, kikől Szent-Ilonát a gróf Festetics család vette meg. Az 1880-iki földrengés a kolostort annyira megrongálta, hogy ezt le kellett bontani, csupán a sanctuarium és az alatta levő sírbolt hagyott meg, a hova állítólag a szigetvári hős fejét temették. A régi ellágyított parkot mostani birtokosa, gróf Festetics Jenő rendbe hozta, sétautakkal látta el, vadászlakot építtetett, melyből a horvátországi Ivancsica hegyre nyílik gyönyörű kilátás.

A csáktornyai fára területén Zala-Ujváron (előbb Pribiszlávecz) volt Zrínyi Péter egykori vára is. A régi vár a hatvanas években modern ur kastélyává lett. A kastély szép emelkedett helyen fekszik, gyönyörű parkkal van körülvéve s tulajdonosa: gróf Festetics Jenő lakását képezi. Ebben a kastélyban lakott 1887-ben három napig a király, ki a Csáktornya vidékén tartott lovas-hadgyakorlatok alkalmából időzött itt s a mai nap is abban a szerencsében részesül, hogy Ő Felségét vendégül fogadhatja.

Csáktornya városának a vár vette meg alapját és létét. A vár mellett fegyverkovácsok, zsoldosok, nyugalmazott gazdatisztek, iparosok telepedtek le, gazdasági épületek emeltek, kereskedések nyíltak. A város lakói háborus időkben a várból kerestek és találtak menedéket s az ellenség részéről a várbeliekkel együtt gyakran voltak szenvedéseiknek és csapásoknak kitéve, de egyúttal részesei voltak a várbeliekkel együtt a város dicsőségének és örömeinek is.

A város két ízben földig leégett, ugymint 1405. év május 13-án és 1723. év május 15-én, minek emlékéül Flórián napján fogadalmi ünnepet és körmenettel ünnepli meg századok óta a város lakossága.

Csáktornya, mint község, főleg a Zrínyiek idejében kezdett gyarapodni és növekedni, a mi kitűnik Zrínyi György grófnak 1579-ben Csáktornya város szabadalmait, kiváltságait és előjogait tartalmazó szabadalom-leveleiből, a mely teljes épségben a városházán őriztetik. A város főleg akkor kezdett emelkedni mikor a dráva-szent-mihályi templom elpusztult és Csáktornyára tételt át a plébánia. A nagy lélekszámmal bíró (8200) s 10 községből álló filialék kizárólag róm. kath. vallású lakossága vallási ügyekben naponként megfordult Csáktornyan, szükségleteit itt fedezte, mi által a város ipara s kereskedelme

Csáky ezimér.

Csáktornya vára.

A csáktornyai vár kapuja.

Midőn 1554-ben Zrínyi Miklós Muraköz ura lett, a várat az ő grófi rangjához illő állapotba helyezte, több csinos helyiségre osztotta be, az egész várat sánczokkal és falakkal vévelte körül. Különösen az egyik kapunál védőfalat állíttatott, a melyhez csak két hidon lehetett közlekedni. Ugyanott nagyszerű fegyvertárat rendezett be, a melyet mindennemű fegyverrel ellátott, a régi lerombolt torony helyett a kapu fölé egy tornyot építtetett, melyet bádoggal fedetett be és órával látott el.

A csáktornyai vár Zrínyi idejében igen téres, a törökök ellen nagyszerű sánczokkal volt körülvéve s majdnem az egész várat víz vette körül. Az egyik része, a mely a város felé nézett, erős védőfalal bírt. A vár bejárata előtt török fegyverek voltak kiállítva; ezek a fegyverek többnyire arannyal és ezüsttel voltak kiverve és drágakövekkel díszítve. A várból gazdag könyvtár is volt. A könyvtárban láthatók voltak királyok és férfiak arcképei.

A vár ebben a formában maradt Zrínyi Miklós, a költő és Péter, János és Ádám után is. A vár később Rákóczy felkelése folytán némileg megrongáltatott, de azért régi fényét megtartotta, míg a muraközi uradalom Althán Mihály János és Pignatelli Anna kezébe nem került. Ez a család az uradalomba 1720-ban február 12-én lett föltéveszen beiktatva. A tulajdonosok a vár kijáratát azonnal elrendelték, a várat két emeletre emeltették s uradalmi lakásokkal véttették körül, a helyiségeket pedig kicsinosították. A régi tornyot, a mely a belső kapu fölött állott, Althán gróf életében bontották le s a külső kapu fölé építették, a hol az most is áll.

Althán gróf örökösei után 1792. évben Festetics Kristóf lett a vár és Muraköz birtokosa.

Jelenleg a vár tulajdonosa, gróf Festetics Jenő tart fenn benne néhány szobát, míg legnagyobb része lakatlan. Ugyan ő befásíttatta a vár környékét.

Csáktornyának régebben nem volt temploma. A vár lakói s az uradalom alkalmazottjai a várnak még most is teljes épségben levő kápolnájába jártak isteni tiszteletre, a nép pedig Dráva-Szent-Mihályba, (régebben Mihovlyán) a melynek Csáktornya egyik régi filialéja volt, 1659-ben a szent Ferenciek részére Zrínyi Miklós, a költő építtet Csáktornyan zárdát és templomot.

A dráva-szent-mihályi plébánia templomát a Cyllei grófok emelték s a csáktornyai vártól és községtől kis földanyira dombon fektött, homlokzatával észak felé nézett.

A dráva-szent-mihályi plébánia templom 1788-ban elpusztult. Utolsó plébánosa Fényesi Lukács Csáktornyára egybérházatette át székhelyét, erőszakal el akarta foglalni a Szt.-Ferenciek templomát, a Ferencieket a szent-ilonai zárdába akarta kitelepíteni, a csáktornyai zárdá elő részét Csáktornya város közönségének segítségével plébánia-laktnak, a rektoriumot pedig iskolának lefoglalni; azonban a Ferenczrendieknek úgy a megye, mint a szentszék előtt való erős tiltakozása folytán a plébános terve nem sikerült. A patrónus (gróf Althán örökösei) a dráva-szent-mihályi templomot s paplakot leromboltatta s a plébánia javadalmait a csáktornyai Ferenczrendieknek adományozta, a kik mai napig is végzik a felkietet a csáktornyai fárbán.

A szent-ilonai paulinus zárdá is a mihovlyáni, később a csáktornyai plébániához tartozott. A zárdá Csáktornyától fél órányira nagyon kellemes helyen fektött. E zárdát vagy István erdélyi vajda, vagy István, a király főlovászmestere építtette 1376-ban. E zárdának Cylley Herman gróf 1420-ban Senkovecz (most Szent-Ilona) falut ajándékozta és a ház nyugati részét is ő építtette. Nagy igazságtalanságot és földözést kellett ezen zárdának 194 éven át szenvednie, a mikor az idős Zrínyi György gróf által Luther tanai behozattak. A pálosrendi szerzet eltörlése után a szent-ilonai zárdá birtokaival együtt az állam tulajdonába ment át. Később

Csáktornya látképe.

fellendült. Elősegítette a várost haladásában központi fekvése, a mi kereskedelmének nagyon kedvezett, a városon keresztül vonuló országut s később a vasúti indóház, bíróság, megyei és állami hivatalok felállítása, tanintézetek stb.

Csáktornya lapályos síkságon fekszik a Trnava patak mellett. Vidékét a délfelől látszó horvát s észak felől kiemelkedő muraközi hegyek (az Alpesek végnyúlványai) s dombok, erdők, fák kelmessé teszik. Lakosságának száma 4046, kik között 3461 róm. kath., 520 izr., 51 ág. ev., 10 ev. ref. és 3 görögkeleti vallású. Nyelvre nézve 2232 horvát, 1171 magyar, 544 német, 51 vend, 23 tót és 25 egyéb nyelvű.

Nevezetesebb terei és utcái: a Főter, Gabonater, Szénater, Zrínyiter, Fő-utca, Kossuth Lajos-utca, Deák Ferencz-utca, Ujvári-utca, Perlaki-utca. Főbb épületei: A Zrínyi-vár, uradalmi üsztilak, városháza, ferenciek kolostora, állami tanítóképződe, közs. népiskola, közs. városhíd, a csáktornyai takarékpénztár épülete, zsinagóga, gőzmalom, vasúti

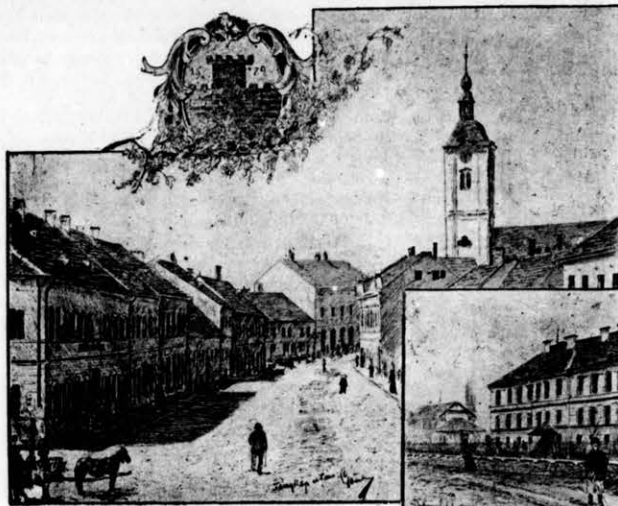
Gróf Festetics Jenő zalaújvári kastélyja.

indóház, kőraktárak, eczet- s cognac-gyár, a lovas-kaszárnya.

Csáktornya nagyközség két részből áll: a városból és a hozzácsatolt külső városrészekből. (Buzás-, Battyány- és Zrínyi-külváros.) Házainak száma 510, köztük mintegy 40 emeletes, a többi legnagyobb részét csinos külsejű földszintes ház. A város lakossága foglalkozásra nézve tisztviselők, kereskedők és iparosokból áll; a külső városrészekben földmivelők és napszámások laknak.

Csáktornya a jóléteczé, hazafias és társadalmi egyesülés terén rég idők óta fogva jó példával ment elő a hasonló népességű városok között. Nem kevesebb, mint 30 egyesület, társulat és kör teljesít hasznos munkálkodást. Ipara virágzó. Az iparosok száma 190. Csáktornya város nevezetesen vasúti állomását átszeli a déli vasút budapest-prágai vonala, melynek határszéli állomását képezi: a csáktornya-zágrábi és ukki vasútvonal kiinduló és végpontja. Naponként 20 személyszállító vonat indul el Csáktornyról és ugyanannyi érkezik Csáktornyra a számos tehervonaton kívül.

Utcáit a jelen évben kezdette befásítani a szépitő egyesület, ugyanaz a város érdekében tágas mulatóhelyt hasított ki s ültette be, melyet Városligetnek nevezett el. A város főbb utcáit a múlt s jelen évben makadám-burkolattal láttattak el, főbb csatornáit fedettek, az

Csáktornya város czimere.

Csáktornya fő-utcája (keletről tekintve.)

A csáktornyai tanítóképző-intézet.

utczákön tűz esetére számos vert kut van, nyáron utcáit állandóan öntöztetnek.

Csáktornya városa az utolsó évtizedben nagy haladást tett minden irányban.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Ferencz-József-laktanya.** A Csáktornyan fölépített új lovasági laktanya ügyében azzal a kéréssel járult a város közönsége a király elé, mikép megengedni méltóztassék, hogy a laktanya nevével Ferencz-József laktanyának nevezessék el. Ő Felsége a kérést legkegyelmesebben meghallgatta, melyre vonatkozólag a következő leirat érkezett le a város közönségéhez:

»Magyar kir. honvédelmi miniszter.
588336. eln. sz.

Zala-vármegye közönségének.

Felhivom a vármegye közönségét, hogy Csáktornya községet — hozzám intézett kérelme folytán — haladéktalanul értesítse, miszerint Ő cs. és ap. királyi Felsége Kysóviceben f. 1896. évi szeptember 6-án kelt legfelsőbb elhatározásával, legalázatosabb előterjesztésemre legkegyelmesebben megengedni kegyeskedett, hogy a csáktornyai új lovas-osztály laktanya, legmagasabb nevével »Ferencz-József laktanyának nevezessék el.

Budapest, 1896. szeptember 11-én.

Br. Fejérváry Géza,
kir. honv. miniszter.

— **Báró Fejérváry Géza** honvédelmi miniszter ur Ő excellenciája tegnap a d. u. gyorsvonattal érkezett Csáktornyra. A vasúti pályaudvaron a főispán fogadta s azután az áll tanítóképezdében berendezett lakásába szállott meg.

— **Festetics Taszilo** gróf Ő excellenciája e hó 19-én Csáktornyra érkezett és a Zrínyi-várban berendezett lakásában szállott meg.

— **Dr. Jankovits László** gróf Zala-vármegye főispánja e hó 15-én Csáktornyra

érkezett. Ő Méltósága látogatásokat tett s tisztelgéseket fogadott, megtekintette a vidék útjait és hidjait s személyesen intézkedett Ő Felsége fogadtatásának főbb mozzanatairól. Ő Méltóságának szeretetreméltó egyénisége a legjobb benyomást tette városunk közönségére. Ő Méltósága Ő Felségének eltávoztáig állandóan Csáktornyan tartózkodik.

— **Kinevezés.** A m. kir. belügyminiszter a zala-egerszegi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető-helyettesé Rédei Lajos perlaki jegyzőségi írnokot, lapunk munkatársát nevezte ki.

— **A helybeli kisdédó-egyesület** f. hó 11-én Ziegler Kálmán előülése mellett választmányi gyűlést tartott. A pénztáros jelentése után, kinek buzgó munkálkodásáért a választmány meleg jegyzőkönyvi köszönetet mondott, elhatározta a választmány, hogy a számadásokat jóváhagyás végett a közgyűlés elé terjeszti s a magas kormányt megkeresi, hogy az egyesületet az idén is állami segélyben részesítse. Miután a kályhák rosszak, s céljuknak egyáltalában nem felelnek meg ugy gazdasági, mint egészségügyi szempontból Heim-féle töltőkályha állítatik fel az óvintézetben, mely mind a két termet fűtheti. Elnök jelenti, hogy az ovodába ez idő szerint 74 növendék jár, kik között 18 ingyenes van. Miután a 3 évre alakult ciklus ez év végén lejár, új taggyűlés válik szükségessé. E célból a választmány tagjai a nekik átadott ívekre tagokat gyűjtöttek s ha ez megtörténik, a záró- és alakuló közgyűlés egyszerre tartatik meg. Az egyesületnek ez idő szerint 92 tagja van, a tagságdíj 2 frt egy évre.

— **Figyelemztetés.** A holnap s a következő napokon tartandó hadgyakorlatok alkalmával a szántóföldeken a katonaság által okozott károk bezárólag f. hó 23-án este 6 óráig az illető községek előjáróságánál annyira

val is inkább bejelentendők, mivel a későbbi történő bejelentések nem fognak figyelembe vételni.

— **A Társaskör gyűlése.** A helybeli Társaskör választmánya f. hó 13-án Ziegler Kálmán elnöke alatt gyűlést tartott, melyen az összehívandó közgyűlés tárgysorozatának s a jövő év teendőinek megállapítása állott napirenden. A pénztáros jelentéséből kitélezőleg a társaskör a felszerelés és beutatorozás alkalmával fölmerült adósságait mind letörlesztvén, elérkezettnek látja az időt, hogy a tagságdíjat leszállítsa. E végből az október 25-én d. u. 3 órára összehívandó közgyűlés előtt a tagságdíjnak 12 frtról 8 frtra való leszállítását fogja indítványozni. Hasonlóképen elfogadták az új vendéglőssel kötött szerződést is, mely szintén a közgyűlés elé terjesztetik jóváhagyás céljából. Tagfelvétel s egyéb személyi ügyek megbeszélése után a gyűlés véget ért.

— **Elhalasztott vásár.** A király fogadtatása és a hadgyakorlatok miatt a Szent-Illonán szeptember 22-én tartatni szokott országos vásár felsőbb intézkedés folytán az idén kivételesen szeptember 29-én tartatik meg.

— **Állategészségügyi zárlat.** A boszniai és hercegovinai orsz. kormány f. é. augusztus hó 27-én kelt 111.965. sz. hirdetménye szerint a hasított körmü állatoknak (szarvasmarhák, juhok, kecskék, sertések) bevitelére többek között Zala-vármegye területéről is Boszniába és Hercegovinába ez idő szerint további intézkedésig tilos.

— **Örült a vonaton.** Klein Julia nagykanizsai születésű 38–40 éves nőrokonait meglátogatandó, csütörtökön Csáktornyról Nagy-Kanizsára ment. Utközben az elmeza-vár félreismerhetetlen tünetei mutatkoztak rajta, miért is Nagy-Kanizsára érve, a vasutól közvetlen a kórház megfigyelő osztályába szállították. A szerencsétlen nő birtokában 200 forintot felüli készpénz, több száz frt értékű ékszer és egy budapesti pénzügyi 500 frtról szóló betétikönyvecske találtatott.

— **A Drávába fult.** Szokacsics Mátyás muravidéki lakos folyó hó 11-én a legrádi alsó-révnél csónakjával a part közelében haladt. Az erős áram partszakadást idézett elő és a leömlő földtömeg Szokacsicsot kiütötte csónakjából; bele esett a vízbe, mely őt nyomtalanul elnyelte.

Ő Felsége ma d. u. 1 óra 15 perczkor érkezik Kanizsa felől. Ő Felséget a vasuton a megye küldöttsége és a város képviselőtestülete fogadják. A város polgársága, az ipartestület, a keresk. ifjak testülete s a tűzoltókból rendfentartó őrség állítatik fel, mely a diadalkaputól a kaszányáig a rendfentartásáról gondoskodik. Déli 1 óra után a zala-ujvári uton a kocsiközlekedés szünetel. A tanulóifjúság az elemi iskolánál fog sorfalat képezni. Ő Felsége előreláthatólag a 3-ik kocsiban fog ülni. A király kocsiját Zala-Ujvárig csakis a hivatalos egyéniségek fogatják követik. A magánfogatok az indóházon túl, a varazsdi uton fognak állani.

Felölös szerkesztő:

Segéd-szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF. ZRINYI KÁROLY.

Kiadó és lapulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

XIII. tečaj.

Vu Čakovcu, 1896. 20-ga septembra.

Broj 38.

Sve pošiljke tičuće se zadržaja
novinah, naj se pošiljaju na
me **Margitai Jožefa** urednika
vu Čakovce.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova, na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći ružtveni znanstveni i povučljivi
kam se predplate i obzime
pošiljaju.
list za puk

Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svake nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt.
Na pol leta 2 frt.
Na četvert leta . . . 1 frt.

Pojedini broji koštajé 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe
i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovečke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i. t. d.

Na vesele i velike dneve su se prebudili varmegije naše stanovnici i puk medjimurski, ar je med njih došel njihov Gospodin i Kralj!

Svaki bude mogel videti lice onomu velikomu i milostivnomu Kralju, komu med svimi vladari nema para. On je otec narodov, on je zrelo človečanskih krépostih, on pravi kip pobožnosti, vere velikodušnosti i ljubavi kršćanske!

Nema vu orsagu zakutka, kam milost Njegova nebi dosegla!

Nema vu orsagu naroda, vere, niti občine, od koje bi on svoju očinsku ruku uztegnul!

Nema nikoga, koj se vu njega zaula, da nebi od njega obranbu zadobil!

Zemimo na se našu najlepšu opravu! Denimo na se najdražeše kinče naše! Našu děcu oblečimo vu svečanu opravu! Okinčimo naše hiže i stan naš! Družini našoj i težakom našim dajmo sloboščinu! Dajmo počinek našim domaćim živinam i sredstvam, i svetkujmo! — ar je med nami naš Gospon! Kralj naš, Svetoga Štefana naslednik.

S detčinskom ljubavom i odanostju pozdravljajmo vu Medjimurju Njegovo Cesarsko i Apoštolsko Kraljevsko Veličanstvo!

Po gorah, dolinah, ravnica i grmljah zemlje hrabrih Zrinyijah jezero i jezero ljudih vik se čuje: Bog je donesel med nas našega Veličanstvenoga Gospona i dobroga nam Otca!

Zaverimo se svi pred najplemenitešim, najmudrešim i najboljšim Otcem!

Našim vmukom pak kakti od jedne svete legende govorimo od pojav ovih velikih dnevo!

Oglasite se svi zvoni! A mi iz dna srca zdignimo našu najtoplešu molitvu k Gospodinu Bogu, prošeć ga, da blagoslovi premilostivnoga nam Gospona i svih nas najboljšega otca: Kralja magjarskoga i da mu na našu sreću, blaženstvo i veselje dugo življenje, moć i zdravje podeli!

Bog je donesel Njegovo Veličanstvo med nas! Živio naš Kralj!

Iz dečinstva našega kralja.

Bilo je 18-ga augustuša 1834-e godine, kad je sadanji naš kralj spunil četvrtu godinu svog života. Cesar Franz I-i i njegova četvrta žena, cesarica Karolina Augusta su se po lipom vrtu u Laxenburgu šetali te su zveseljem gledali, kak se njihov mali vnuk Franc Jožef po vrtu sim tam škačuć, kakti metulj od cvietu do cvietu, igra. Množinom igračkah, koje k svojem rodjendanu dobil, zapremil je dečinskoj navadi, skoro polovicu vrta, te je med njimi svoje igre tiera, kak to već dieca znadu, bez da im tko kaže.

Na ulazu vrta je stala, kak navadno, straža, te je soldat na straži niekim nutarnjim veseljem promatral nedužnu igru dieteta i negda se kojemu krivomu

skoku, ili ako se je mali princ poškliznul i kak je dug i širok u travu opal, srdačno nasmejao tak, da je i on polag vršenja svoje službe imao skoro toliko zabave, koliko i sam mali princ. Ali i dečeca je stražeći soldat zanimal, te na jedan krat dobeži k-svojemu diedu, pak mu reče: »Kaj ne dedek, ov soldat je veliki siromak?«

s »A zakaj, moje drago die?« odvrati miešeći se cesar Franz.

»Zato, jer mora na straži stati«, odgovori princ.

»Moje die?« — veli na to cesar — »to moraju i bogati činiti, dapače i cesarski principi. Ali pri ovom ovde soldatu si dobro pogodio, jer on je izbilja siromak. Zato idi tam k njemu, pak mu daj ovu banknotu!« I stim preda

cesar malomu princu jednu desetacu, da ju soldatu odnese i preda.

To malomu nije bilo treba dva krat reći: on hitro vzeme banknotu, odbeži k-soldatu te mu ju veselo pruži, veleć: »Evo, na ti siromak, ovo ti pošilja moj died.«

Ali soldat pretvori sad svoj do sad smiešeći se obraz u ozbiljni, te glavom kimajuć, da malomu princu za razmeti, da neće banknotu uzeti; jer soldat, kad na straži stoji, nesme od nikoga nikaj vzeti, pak makar on tko goder bil. Mali princ uzbunjem metne prst u zube i kak da hoće pitati, pogledava sad na dieda si a sad na soldata. Cesar je taj ljubeznivi prizor jedno vrieme gledal, a zatim ljubkim posmiehom reče: »Samo idi tam, pak mu porini banknotu u

Stan kralja i dvora Njegovoga.

Grofovski kaštelj, gde Njegovo Veličanstvo stanuje u — pod čakovečku vanjsku notarišuju i čakovčkoj fari spadajuće — Zala-Ujvár zvanom selu, pol vure daleko od Čakovca na jednim brežuljku leži. Negda je na ovom mestu Zrinyjah kaštelj stal, na mesto kojega je ov nov pred 20 let zidan.

Kaštelj obkoli jako lépi i čisti park. Vu parku stoji iz kamena izvezana slika (monument) negdašnjega viteza, kapitana Zrinyija.

Njegovo Veličanstvo stanuje na kondignaciji vu dvéh sobah. Vu prvój sobi su sledeća pohižtva: jedan črteni kanapej, više stolcov, tri stoli, dva ormari, forhenglini, veliki lampaš. Sva ova pohižtva su grofova i vnogo penez su vrédna, ar su starina i jako lépo napravljena. Va drugoj sobi je postelja iz kufra, stol iz kufra i mramora za vmivati se, jedan mali i dva veksi stoli, lampaš i tri kipi. Na podu su dragi persijski tepichi. Na postelji je vre Njegovo Veličanstvo spal, kad je 1887-ga leta vu Zala-Ujváru stana val, od onda je gospodin grof ovu postelju na spomen na stran del, i nigdo nije vu njoj spaval.

Poljeg dve hiže Njegovoga Veličanstva su još dve sobe, vu kojih stanuju 3 komorniki i 3 jagari Njegovoga Veličanstva. Vu kondignaciji i vu drugih hižah kaštelja su nadalje kancelarije kraljevskoga kabineta i ovdí stanuju činovníci kraljevskoga dvora i druga visoka gospoda, soldati i činovníci. Njegovo Veličanstvo i Njegov Dvor vu jednim soldačkim šatoru obeduje, koj je na grofovskim vrtu zazidan.

Na dvoru grofovskoga vrtlara su baraki postavljeni za poštu i telegramu, i ovdí stanuju oni vojniki, koji stražuju veličanstvenu osobu kralja i stan Njegov.

patrontaš, jer to nije zabranjeno. — Znaš, u ruku samo sad, kad je na straži, nesme nikakov dar prijeti.

Mali opet priskoči k soldatu te mu hoće banknotu u patrontaš porinuti, ali je premali, jer akoprem je na prste se, zapel i ručice pružil kak je samo mogel ipak do patrontaša nije mogel doseći, bil mu je previsoko, te je sad opet bil u stiski i nije znal kaj je čineći.

U to dojde i cesar s cesaricom do soldata, cesar prime maloga princa te ga zdigne a cesarica odpre patrontaš, na što mali princ porine desetaču nutar.

Ves blažen od veselja odbeži sada k svojim igračkom natrag i vikne zadovoljan: »Kaj ne dedek, sad ov soldatnlje više siromak!«

»Mi bumo već napravili« — (bilo je prirečje pokojnoga cesara Franca) odgovori cesar, veseleći se nad plemenitostju i dobrotom srdca svoga vnukeka.

Drugi dan je cesar dal pitati, kak se taj soldat vlada, a bilo mu je izvješćeno, da je to jedan izmed najboljih u cielej regimenti, jedini sin nieke siromaške vdovice koju još od svoje male plaće i neznatne zasluzbe (bil je šoštar) u svoje prosto vrijeme, podupire.

»Ovakovoga dobrog sina moramo njegovoj materi natrag dati, — mi bumo već napravili« — veli na to cesar i pošalje od svojih novac ratnomu ministarstvu šumu penez, s kojom su se za ono vrijeme mogli soldati odkupiti, te je soldat odmah bil i odpušćen za uzdržavanje matere.

Priposlák: **Em. Kollay.**

Druga visoko stojeća gospoda vu varašu Čakovcu stanuju.

Broj visoko stojećih gospodah koji k dvoru Njegovu Veličanstvu i k voditeljstvu velike soldačke vèzbe spadaju, stoji skoro od 200 personah i do 250 slugih ovih. Ova gospoda stanuju vu Čakovcu, vu Zala-Ujváru i vu Sv-Roku.

Pripravljeni kvartir je za Njegovu ces. i kralj. visokost Otto nadhercega pri Wollák fiskališu, za Njegovu ces. i kralj. visokost József nadhercega pri dr. Krasovec lečniku, za Njegovu ces. i kralj. visokost Rainer nadhercega pri Ziegler kr. notarišu, za ministra magjarskog kralj. domobranstva Fehér-vára pri Margitai ravatelju, za ministra zajedničkih soldačkih poslov: Krieghammera i za ministra austrijskog domobranstva: Welsersheimba vu starim gradu. Vu grofovskim kaštelju stanuju vu Ujváru: grof Paar i Bolfrass generali i vojnički pomoćnici Njegovoga Veličanstva i druga gospoda vojničke kancelarije Njegovog Veličanstva. König dvorski tolnačnik i namestni šef kabinetske kancelarije stanuje vu stanju grofovskih činovnikah. Klaudy dvorski tolnačnik stanuje pri dr. Wolf lečniku, Marzsó tajnik stanuje vu grofovskim kaštelju, ovdí stanuju i druga gospoda kabinetske kancelarije.

Iz vanjskih orsagov su takaj ovdí officiri (attase), koji zastupaju svojeg orsaga. Ovi su gosti kraljevskoga dvora. Ovdí su (z Turskoga orsaga i iz Japana zastupnici istanuju pri Zakál fiskališu), iz Anglije i Siana (Azija) stanuju vu preparandiji, iz Nemškoga i Talijanskoga orsaga (stanuju pri Hirschmanu), iz Ruskoga i Španjolskog orsaga (stanuju pri gosp. vd. Zieglerovoj), iz Francezkoga i Rumunjskoga orsaga (stanuju pri dr. Schwarzu), iz Srbije i iz Amerike (stanuju vu stanju grofovskih činovnikov.)

Vodja manövrah je br. Beck F. Z. M. stanuje vu grofovskim kaštelju, br. Schönfeld F. Z. M. Kropatschek F. Z. M. i hercog Windisch-Graetz general stanuju vu starim gradu. Iz vun vre imenutih gospodah vu starim gradu stanuje do 20 oficirah. Vnogi stanuju vu novoj kasarni. Vu stari grad i vu kasarnu su pohižtva za visoku gospodu vu vnogih vagonah iz Beča, pak iz Budapešta dopeljali.

Ima jih ovde do 25 generalah i još više obersterov i majorov, svaki svojega inuša i svaki 2—4—5 konjov. Mora se znati, da ima izvun ovih gospodah oficirov još više jezer oficirov na manövru, koj vre skoro dva tjedna traja. Jedna vojska sa 25 jezer soldatov maširala iz Gradeca, druga pak protivna vojska takaj do 25 jezer soldatov iz Zagreba. Gde budu se zišli i gde bude bitka, to nigdo nemre znati, ali brzčas oko Sv-Roka.

Najviše soldatov bude se po manövru na željeznici dimo peljalo. Nekoliko dnevoj drugi vlaki nebudu išli od Čakovca, kak samo soldački vlaki i redoviti vlaki za osobe. Da budu vagoniranje čim bolje mogli izpeljati, vu Čakovcu i vu Mura-Királyu su vnogo električne lampae postavili.

Čakovec vu stareših vremenah.

Za rimsko doba zvali su Čakovec Aquana, močvarno mesto, ar grad baš i v takvom mestu leži.

Kakov je bil taj grad vu vreme rimsko, od toga nam povestnica nikaj nepripoveda, nu brzčas je bil tu nekoja rimska prefek-

tura (predstojništvo), koja je tečajem vremena i prigodom selitbe narodov izniknulo. Poleg toga svedoči kamenje vu ruševinah staroga grada prenadjeuo.

Kada su rimljani Iliriju osvojili, postavili su vu pojedine osvojene kraje svoje prefekte (predstojnice), od kojih jedan odredjen je bil i za Medjimurje. To svedoci vu zid čakovskoga grada zazidani nadgrobni kamen, koj se još vezda vidi i od kojega veli se, da su ga našli, kada je Zrinyi dal fundament kopati za grad.

Po vustmenom predavanju bil je na onom mestu, gde vezda grad stoji, jedan visoki i široki turen s nekoliko katov (štokov). Turen taj bil je obkoljen šanci i s vodom a bil je providjen stalnom stražom. Vu ovom turnu našli su prefekti i narod utocišće i obrambu vu laborskom vremenu.

Vu tom stanju obstojal je grad do 1266-ga leta vu kojem letu je kralj Béla IV. Csák Dimitrija za slavonskoga bana postavil.

Kakgod neznamo, jeli potlam Csáky Dimitrija koj od slavonskih ili horvatskih banov vu Medjimurju stana val isto tak neznamo, jeli koj od ovih banov čakovskoga turna hiže spozidal.

Medtim toga moći je sumnjati, a i brzčas bude to istini najbliže, da su glasovite i velemonožne familije k tomu jednostavnomu i neprikladnomu stanovanju druga, pomalom sve vekša i vekša stanovanja podigli. Kada pak je 1554-ga leta Zrinyi Mikloš postal gospodar Medjimurja, on je pristojno k svojemu stališu taj grad uredil, na više lepíh delov rezredil, zrušeni turen nazad podigel, celi grad pak s šanci i debelimi zidi obkoliti dal, osobito je jaki zid dal zezidati pri ulazu, k kojemu je prek dvéh mostov dojtí bilo moguće. Tu je i znamenitu oružnicu uredil, koju obskrbel je svakovršnim oružjem.

Taj grad bil je v Magjarskoj zemlji onda jako glasovit.

Da grad svoje ime nezgubi zato je Zrinyi nadulazom zezidal veliki turen, kojega je splehom pokriti dal, kak se to iz životopisa Zrinyev videti mora.

Grad ostal je gori opisanim položaju potlam Zrinyi Mikloša, Petra, Adama i Ivana, samo nekoje dragocne stvari bile su po kraljevskih fiskusi i po kamarili odovud prisvojene. Grad je potlam prigodom Rákóczieve pobune prilično izkvarjen i okrujen, ali zadržal je svoju sjajnost, dok nije došel na ruke Altheima Mihalja i Ivana, pak Pignatelli Jauze s celom gospostinom.

Ova familija bila je n i ovo gospostinstvo leta 1720-ga i to 12. februara zaoknom postavljena. Ladavci ovi taki su odredili popravek grada. Po najnovšejoj formi graditeljskoj podigli su grad na dva kata i s gospodskimi stanovanji obskrbeli, stanovanja pak su tak polepsali, da ne samo grof, nego i kralj mogel bi bil vu njih stanovati.

Farna cirkva na čast arkangjela Mihalja podignjena je bila vu Mihovljanu po prilici za grofov Czilleija ili Hermana. — Cirkva ova imala je više prošćenjah, izmed kojih najglasovitese je bilo ono na godovni dan cirkvenoga patrona (svetca). I sejm ov je imala cirkva, na kojih prodalo se je vnogo marhe, limarske robe i povesma.

Sim spada jedna kapela, koja je podignuta na čast sv. Roka 1681-ga leta, kada je velika kuga ovdí vladala. Kapela sv. Roka nahadja se od matere cirkve pol vure daleka ler spada pod faro mihovljanskoga plebanuša.

Narod, koj pod duhovno pastirstvo ove fare spada, stanuje vu sledećih mestih: 1.

Vu glavnoj obćini Mihovljana, 2. Vu Čakovcu varašu, koja spada pod gospodstiju Althesina. Čakovec sastoji iz više gradjanskih hizah i akoprem 1405-ga 15-ga majusa i 1723-ga 13-ga majusa do temelja pogorel, ipak se je na novo podignul. Med drugim lepimi hizami najlepší je klošter s cirkvom podignjenom na čast sv. Mikule.

Vu klostru stanuju franciskani, koje je sim Zrinyi Mikloš grof 1659-ga leta naselil. 3. K fari mihovljanskoj spadaju još dva sela: Mačkovec i Senkovec, gde se nahadjaju imanja pavlinov. Ove dve obćine mormo imenovati kiné medjimurja, ar se sim nigdar luteranizmu nije rezširil, čepem su t luterani probali, nu bili su od pavlinov i ondašnjih plebanušov vu tom zapričeni. 4. Sim spada još Žizkovec G-Pustakovec, Martan, Strahoninec, Saskavesz, i Pribislavec sela. Vu zadnjem nahadju, se grad Zrinyi Petra, koj ga je od brata Mikule na delingi dobil. Vu tom je gradu velika pivnica, lepi vrt i druge potrebne sgrade, koje su bile skupa s gradom porušene a pod vezdašnjim gospodstvom nazad vu negdašnji sjaj postavljene.

Cirkva mihovljanska i farov neobstoji više, samo je mesto prazno ostalo, gde se nekoliko sliv i orehova vezda nahadju. Isti fundament cirkve je van izkopan, kak se to vidi iz jamah i grabah ostavših potlan izkapanja fundamenta. Potlan prenesla se je tara vu filijalno mesto Čakovec. Ondašnji patronat nehodeći na zidanje nove cirkve trošiti, prepustil je farnu administraciju franciskanom čakovečkim, kojim nije moral niti cirkve, niti farofa zidati. I dandanas je vu njihovih rukah duševna administracija fare čakovečke.

Po pavlinu spomenuti strašni požari 1405-ga i 1723-ga leta ostali su vu spomenku potomov, a još danas svetkuju čakovečanci spomenek te nesreće s prošecijom na dan sv. Florijana, kakti žalosten spomenek dogadjah spomenutih.

Sela Strahoninec i Saskaves, koja su sa vremena pavlinov k mihovljanskoj fari pripadala i koje častni otec pavlin tam uvešene, vezda spadaju pod faru nedeljsku, kada su se pak sim priklopila, o tom bi morti nekaj v Nedelišu znati se moglo.

I negdašnji pribislavski grad Petra Zrinyija, kojega su zrušili i koj bi za vremena pavlina po ondašnjoj gospodstiji nazad podignjen vu prijašnji staj, pretpel je velike premene. Iz negdašnjega starinskoga grada posal je moderni kaštel, a što zna, jeli vezdašnji njegov gospodar kada mislil, da bude pogled celoga orsaga i kada prama tomu kaštelu obrujen, da bude Nj. Veličanstvo, dično vladajuć kralj magjarski vu njem dva dana stanoval!

Svetojelenski pavlinski klošter takaj je k mihovljanskoj fari spadal, kak to pater pavlin piše. Klošter taj leži na lepom mestu pol vure odaljen od Čakovca, samo je jako mesto to močvarno. Klošter taj podigel je ili Stefan erdeljski vojvoda, ili Stefan prvi lovas-mester kraljevski 1376-ga leta. Pavlinski klošter dobil je od vtemeljitelja svojega na dar Zasad, više oranich senokošah i vživanje Várhely zvanoga brega, kak takajše susednu šumu. Globetka zvanu a k tomu gornicu od devetero gorice. Na to je vtemeljitelje brččas kralj Ljudevit I. sklonul, koj je bil veliki patron pavlinov, kak se to vidi iz povestnice Bontia. Ovomu klostru daroval je 1420-ga leta grof Czillej Herman selo Senkovec a i zapadnu čest hiže on je zaidati dal.

Potlan ostanka pavlinskoga roda postal je svetojelenski klošter orsačko imanje, kaj se je 1785. leto pod cesarom Jozefom pripetilo. 1802. let prešlo je imanje pavlinovo vu sv. Jeleni i Strigovi na familijo Knezevicha barona.

Nekaj iz gospodarstva.

Vinogradarstvo Austrije ljeta 1895. Profesor L. Weigert obznanil je pred par dnevi vu I. svezku »Statist. Jahrbücher« na osnovu podatkov, koji su stigli austrijskim ministarstvu poljodelstva, zanimivo studiju o stanju austrijskog vinogradarstva. Vinogradarstva Austro-Magjarske monarkije strada već dugo ne samo od trsne vuši, već i od p-renospore. Još ljeta 1878. urodilo je vu čeloj monarkiji 14.779.924 hektolitara vina, a već 1887. opal je taj broj na 10.936.797 hektolitara vina, a od 1861. do 1894. snizil se je na 44 i 55 milijuna hektolitara.

Vu Bukovini neproizvodi se vino, nego se vse grozdje pojede.

Kaj se tiče proizvodnje bēlog i črnog vina, more se reći, da je približno jednaka. Bēlo vino gospoduje na sjeveru, čerleno na jugu. Mješavina (šiljer) proizvodi se vu Stajerskoj, Kranjskoj i delom vu Horvatskoj.

Trsnim ušncem zaraženo je 36,6% čele površine goriceh (vinogradah). Amerikanska loza do vezda se je pokazala najboljom za obnovu vinograda (goriceh), — ali žalibože nije odkazano, koliko se je do vezda vinograda obnovilo.

Dočim se je površina vinograda vu Austriji vu godini 1885. do 1895. povećala od 216.139 hektara na 252.629 hektarah, ona se je vu Magjarskoj, Horvatskoj i Slavoniji vu isto vreme usljed trsne vuši pomensjajala od 435.716 hektara na 265.407 hektara, pak je sada skoro jednaka vu obavljenih polah monarkije. Još ljeta 1895. iznosil je vinski prihod vu zemljah Stefanove korone 6,6 milijuna hektolitara, spal je on godine 1891. do 1894. na 983.378, do 1.607.681 hektoliter. Ljeta 1878. iznosil je puno više od 8 milijuna hektolitara.

Vse do godine 1891. bila je Austro-Magjarska eksportna zemlja za vino, t. j. izvoz vina premašival je uvoz za vno go tisuća (jezera) meter centi, — tako godine 1888. za više 1 milijun metričkih centih, 1880. ljeta za 872.929, ljeta 1889. za 820.319, ljeta 1891. za 339.565 metričkih centih.

Zadnje godine je uvoz premašil izvoz za 567 tisuća metričkih centi. Neima sumnja, da usljed toga osobito stradale Dalmacija, Istra i Tirolska.

Ljeta 1895. iznosil je prirod vina: 1. vu Franczkoj 23.58, — 2. vu Italiji 18.72, — 3. vu Španjolskoj 15.19, — vu Austro-Magjarskoj 5.16 hektolitara. Za njima sljede Njemačka (Pradžka) sa 3.2, — Rumunjska sa 2.7, Turska sa 2.11, Portugalska sa 1.75, Grčka sa 1.7, Švicarska sa 1.1, Bugarska sa 1 i Srbija sa 0.7 mil. hektolitara. Od izvan-evropskih zemljah proizvele su sjedinjene države sjevero-amerikanske 3.59, Algir i Tunis 3.5, Chile 1.32, Argentina 1.19, Brazilija 1.3, Australija 0.13, Kap 0.09 mil. hekt. vina. Rusija je vsikak imala veliki prirod, ali nam nisu brojke poznate.

Austro-Magjarska monarkija stoji po tom na četrtom mjestu zemaljah, koji proizvode vino. Filoksera je zadala toj proizvodnji najveći vudarec, a ufajmo se, da će se doskora naše vinogradarstvo pridici ter pučanstvo otvoriti nove izvore blagostanja.

Po celom svetu proizvodnja vina. Vu celom svetu ocēnjuje se po zvaničniah podatkih proizvodnja vina 130 milijuna hektolitara (morti i kaj folišnoga). Unatoč pustošenju trsnog ušenca raste i proizvodnja, a na čelu produkcije stoji Franczka, zatim dojdou Italija i Španjolska. Naš orsag nahadju se na četrtom mjestu. Najplodnesh i najbogatesh vinski predel na svetu poseduje Franczka vu departementu Gironde, gde je vu godini 1894. ubrano bēlog i čerlenog vina 2.333.996 hektolitara. Vu bordeauxkom okružju imade denes 150.000 ha. vinogradske površine.

— Vinogradi vu Bugarskoj. Vu Bugarskoj zapremaju vinogradi 1.006.803 motike površine. Na vsakoj motiki (dekari) goji se poprečno 915 lozah, koje daju poprečno 382.7 kilogramov grozdja. Po tom se vu Bugarskoj napravi poprečno na godinu 2.168.417 hektolitara vina. Srđnja čena je vinu for. po hektolitr; po tom čela vinska proizvodnja predstavlja svotu od 21.684.170 forinti.

KAJ JE NOVOGA?

Car Nikolaj njemački admiral.

Car Vilim imenoval je ruskoga cara Nikolaja admiralom vu njemačkoj ratnoj mornarici. Po redu to je osmi stranski vladar ili knez, koga je car Vilim odlikoval na ovaj način. Prvi bil švedsko-norveški kralj Oskar, koji je 30. augusta 1888. došel vu Berlin, da kumuje carevu petom sinu. Drugi je bil odlikovan 2. septembra 1890. austrijski nadvojvoda Karlo Stefan, kad je prisustvoval velikim pomorskim vježbam vu Njemačkoj. Dne 7. juniusa 1892. dobil je ovu odliku ruski car Aleksander III., prigodom sastanka s carem vu Kielu. Za njima su sledili 9. januara 1893. princ Alferd englezki i 7. aprila 1894. princ Ljudevit talijanski, vojvoda Abruzzi. Prigodom otvorenja kanala cara Vilim 19. juniusa 1895. dobili su isto dostojanstvo ruski veliki knez Aleksis i talijanski princ Soma, vojvoda od Genove.

Orijaški globus.

Mr. F. Rudman Johnston vu Londonu namjerava izpeljati izradbu orijaškog globusa vu mjerilu od 1: 500.000. Globus imal bi promjer od 84 stope (šuhe), površinu od 2200 kvadrat šuhov, ter bi jedan palac (col) odgovaral, površini od 12 kilometra naravne veličine. Na tom bi se globusu moglo za-bilježiti vsako mjesto 5000 duša i vsaki važnji geografski momenat. Okolo globusa tekla bi spiralna galerija, s koju bi se moglo motriti vsako mjesto naše zemlje, pošto će se globus okretati okolo osi poput naše zemlje. Reke i jezera označić će se modrom farbom gore naravnom farbom, zemlje prema ekvatoru smedijijimi farbami, a prema stozerima vse blēdje. Zvu toga ima da bude na globusu žabilježeno vno go momenata iz fizikalne geografije.

Glavni tajnik neguša Menelika.

Vu Petrograd je koncem prošloga mjeseca dospel preko Odesa glavni tajnik abisinskoga cara Menelika g. Ato-Jozef, koji je bil već vu Rusiji sa poslanstvom princa Dampto, koji je poginul kod Aue. Ato je odaslanik Menelikov, ter nosi sa sobom za cara Nikolu darove iz Abisinije. Darovi su vrlo dragocjeni i komaj su stali vu pet vagona na željeznici: puske ukrašene zlatom i dragim kamenjem, sablje, zlati štitovi, koplja i t. d. Medju darovi su i dva mladi elefanti,

ter dva elefantova zuba neobične veličine. Zvun toga je tu i veliko mnoštvo krzna od leoparda, oroslanov, tigrišov, jaguarov i t. d. Zanimivo je, kaj pripovjeda tajnik Ito o talijanski zarobljenicima. Njih da ima jošće u Abisiniji 2600 ljudi, a Menelik je stalno odlučil, da ih neće osloboditi, dok nebude mir zaključen.

Bicikl u sjevernoj Americi.

Mislilo se je negda, da je to samo moda, pak eto je čela revolucija. Novine »Forum« donesele je statističke podatke, koji dokazuju velik utjecaj bicikla na narodnu ekonomiju i društveni život u sjevernoj Americi. Računa se, kaže T. Bistrop u »Forumu«, da je posljednjih pet godina bicikla prodano u sjedinjenih državah za pet sto milijunah franaka. Narevna je stvar, da bi se te ogromne svote potrošile na druge obrtne produkte, kad nebi bilo biciklah. S toga se žuhko tuže vnože grane obrta, da su vnože izgubile industrijom bicikla. Najviše su izgubili producenti kolah, kočijah i konjskih opremah. Ali tuže se i šnajdari velikih varašov, da se sada nemara za lijepe oprave, već se svet zadovoljuje sa jednostavnim biciklističkim »dressom«. Tuže se i draguljari, jer se sada sada više troši na bicikle nakit, luže se i knjižari i nakladnici knjigah, da sad prodaju vnože manje knjigah, jer sad se čovjek u slobodnom vremenu raji vozi na biciklu, nego li da čita. Ali ako su neke grane obrta izgubile, zato je obrtna privreda s druge strani silno narasla. Prije pet godina bile su u sjedinjenih državah stopam dvé fabrike bicikla, a sad ih ima više stotina. Te fabrike uzdržavaju vnože jezer osobah. Od atlantskog oćeana do Kalifornije ta je industrija podigla više industrijalnih gradovah, koji su bili na rubu propasti.

Ali amerikanski ekonomista tvrdi također, da bicikl znatno utječe i na socijalni život. »Vsaiki biciklista, kaže Bishop smatra se ovlaštenim, da oslovi svoga sudruga, biciklistu, spremna da mu priskoći u pomoć u nesgodi, jer se bicikl smatra emblemom bratstva. Obrtnik, milijunar, rentier i commis, dapače i radnik (detavec, težak), odlične dame i radnice, vse se to kotura na biciklima, kaj imaju skoro isto formu i istu visinu. Pak onda, kako skoro vsi biciklisti nose malo ne jednako jednostavno i fal opravu izćezavaju društvene razlike, ter se vsi bicikliste smatraju jednakimi.

Amerikanski humor.

Neki amerikanski list pripovjeda sljedeće: Črez jednu šumu u Pensilvaniji putuval je nezdavnja jedan agent društva za osiguranje života, i u sredini šume napade ga stražen i veliki vuk. Nije zgubil ni za čas prisutnost duha ponudil je vuku agent, nek si život osigura, glej čuda božjega; vuk je srećno pobeglel, a da si nije moral dati život osigurati!

Váczszi biskup.

Schusztar Konstantin váczszi biskup je strogo prepovedal svojim svećenicom, kakti: gospodom plebanušom i kapelanom, naj se vu vezdašnje političke stvari nikaj nemešaju, tojest naj ne kortešuju, ar to vnože škodi svećeničkom stališu.

Opomena.

Dajemo na znanje svim onim gospodarom, kojim bude soldački manöver na polju kvar zrokuval, naj pri onom občinskom poglavarstvu, gde jim zemlja leži, svoj kvar najkiesnejdo 2 3-ga o. m. (sréda) odvećer

do 6 vur prijaviu, drugać se jim kvar ne bude platil.

Električna željeznica u Kairu.

Glavni grad Egipta ljepo napreduje, ter vsaki dan dobiva lice europskoga grada. Nezdavnja je odprta ondi električka željeznica. Polovica žiteljstva (ljudstva) sgrnula se na vulice i gledala sa strahotom, kak »kola prez konja« prehadjaju po varašu. Premda je bil skorom već mrak, kad je izišel prvi vagon, ipak isti odmah okružil silna gomila ljudih, koji halabučući i žviždajući bežali su pred vagonom, poleg njega ter i za njim. Pravo čudo, kaj se nije dogodila nikakva nesreća, akoprem je u silnoj vrevisadovaj, sad onaj opal na zemlju. Ali baš kod te sgode pokazala se dobra ću dth ljudih. Čim bi gdo opal, odmah mu je deset ruk pomoglo na noge i odpelalo ga na stran, ter bi ga batrivali: »To nije nikaj!« Kad je šereg silno narasel, počeli su dva policajci bežati pred vagonom, odstrajujući svakoga, koj bi bil na putu. Onda stopam mogel je vagon poiti malo brže, ali to je trajalo samo do prve vahtarnice. Ovdje je hotel jedan policaj da odstrani debeloga šejka (čovjeka), koji je mirno koracal po sinjah, nehoteci se meknuti ni na zvonjenje niti na vikanje. Ali debeljaković opal je na zemlju ter zbog velikoga smeha izgubil se vu drugoj vulici. Gdo je iz daljine slušal tu halabuku, mogel je misliti, da je aevolucija buknula. Gdo razine arabski, slušal je sa zanimanjem kak si urođenici raztolnaćuju taj nevidjeni pojav. — »Zaisto, to je delo vragovo«, govoril je neki fellah pošovanom šejku, »ar ja poznam čovjeka, koji vodi kola, to je Englez, a kaj je delo Engleza, delo je vragovo«. — »Ne brate, rekel je drugi, mislim, da su se nutri ljudi skrili, koji kak na biciklinu tiraju kola«. — »O nipošto, mila deca, rekel je ozbiljnim glasom šejk, gladeći drugu bradu i pokazujući na novi vagon, »nevidite li tu dugu žicu (drotu), koja je spojena sa žicom, nategnutom na vulicom? Alah (Bog) zna, gde su ljudi, koji vlećuju tu žicu i stim kreću kola!« — »Divna li čuda!« uzkliknuli su ostali, gtedeći s pošovanjem šejka. »Kaj vse Alah dopusti! Eh Alah je velik! Mir s tobom brate!«

Njegovo Veličanstvo bude denes po pol-dan ob 1 vur 15 minut došlo od Kaniže. Njegovo Veličanstvo, kralja bude varmegijja i varaš Čakovec čekal pri kolodvoru. Vu varaš budu na red ognjogasci i občinstvo varaško pazili. Od 1 vure počemši se nigdo nesme po putu iz Čakovca do Zala-Ujvara voziti, niti stati. Njegovo Veličanstvo bude po prilici vu tretjoj kočiji petjal. Školska deca budu pri varaških školah stali. Pri željezničkoj staciji bude samo kočije visokoga dvora stali, a druge kočije dalje od stacije na varaždinskim putu.

Nekaj za kratek čas.

Prerana tvrdnja.

Profesor napravil je sa svojimi dijaki mali izlet na ladanje. Kad su prehadjali črez jedno malo selo, vidli su jednoga starca kak sedi pred svojom hižom. Profesor išel je s dijaki k njemu i zapital ga, koliko je star.

»94 ljet«, odgovoril je starec.

»Nu, vidite, moja mlada gospoda, ovak star more postati samo onaj čovek, koji navek mertučljivo živi, nepije vino, nepije pivo niti žganicu. — Kaj ne, dragi moj«

zapijal je profesor starca. — »vi nister nigdar vnože pili niti vina, niti pive niti žganice.«

»Nu znaju gospod, dok sem imel imetka, pil sam vsaki dan mojih deset litrov vina, a vezda pijem samo jedan liter žganica!«

Gde su ti oči.

Jeden muž stal je gospodinu sudcu na nogu. Sudac se razljutit, obrnul se i viknul: »Gde su vam oči?«

Mužek: »Vu glavi!«

Gospod: »Pak kaj ste ne vidli moje noge?«

Mužek: »Bog žnjimi, kak bi je videl, ar su čizme na njih!«

Vu škripu.

Talijanskom generalu N. došlo je do znanja, da je soldat Gjovani Belverre vu lumpanju i kartanju izgubil vse svoje penze, i na zadnje, da bude mogel platiti potrošek, prodal je svoju sablju, a mesto sablje porinul je vu deržalo sablje drvenu batinu. Gjovani učinil je to vu misljenju, da ga zato nigdo dalje pitati neće, ar je i onak povsude ladal mir. Dojdući dan izašel čeli bataljun na muštru, gde je na koncu se imalo pred generalom defilirati. — Nu prije defiliranja izazove general jednoga soldata pred sebe, i spočitaval mu (kak su se dogovorili) vsake fele zločine, zaradi kojih mora vezda pogubljen biti. Soldat je zaprosil pomilovanje, a kad je general to odbil, odložil je svoje oružje. Vezda je pozval general Gjovani, ter mu je zapovedal, nek svojom sabljom odsече osuđenomu glavu.

Potrošljivi Gjovani našel se je vu škripu i zaprosil je generala, nek zameni sa kojim drugim soldatom, ar da njegovu sablju nije dosta oštra, a on kod mehkoga svojega srca, nikak mogel svojemu pajdašu odséci glavu. General je odbil tu molbu i zagrozil se Gjovani, da ako njegovu nalogu odmah nezadovolji, da ga bude dal vubiti.

Gjovani je zavlačil i prosil je još jedan čas, a kad mu je general zapovedal, nek odloži oružje i Bogu se pomoli, pokleknuv je Gjovani na zemlju i povikne vapećim glasom: »O vsemogući Bože, ti mi vidiš vu srce i dušu i znaš, da nisem moguć smeknuti čovjeka, smiluj mi se i pretvoru moju sablju vu dervenu.«

General se grohotno nasmejla i pustil porosljivoga Gjovania prez kaštige.

Dan gospodnji.

Navučitelj: »Misko, poveč mi, koji je dan vu tjednu dan gospodnji?«

Misko: »Neznam.«

Navučitelj: »Kak to nebi znal? Misli malo, znaš li kad ide tvoja mati vu cirkvu?«

Misko: »Kad ima novu opravu.«

Iz škole.

Navučitelj: »Reci mi, Ferko, kaj biva iz čovjeka, koji zanemari obskrbeti za zveličenje svoje duše nego samo skrbi za tćelo?«

Dijak: »On postane debel.«

Molba.

Šoštarski inaš: »Gospod majster, prosim njih nebi li mogel sedeti nekoliko tjednov poleg njih na levoj strani?«

Majster: »A zakaj?«

Inaš: »Da mi bude levo vuho tak dugacko, kak i desno!«

Priredil:

Glád Ferencz.

VASUTI

MENETREND.

Budapest felől: érk. 1.14. ind. 1.17. (gy. v.); 5.51—6.06 (sz. v.); 12.57—1 (gy. v.) 4.01—4.15 (sz. v.); é. 9.56 (v. v.) **Prágerhof felől:** é. 4.36—4.39 (gy. v.); ind. 5.52 (v. v.); 11.29—11.39 (sz. v.); 3.59 4.02 (gy. v.); 9.55—10.07 (sz. v.); **Z-Egerszeg felől:** é. 8.42, 9.42; i. reg. 6.00, d. u. 4.28. **Varazsd felől:** é. 4.20, i. 4.49, 5.40—6.15, 11.13—11.44, 12.50—1.20, 3.50—4.20, 9.30—10.17 órákor.

LOTERIJA

Beé 5-ga septembra 1896.
40 74 70 81 65

Gabona árak. — Ciená žitka.

I m.-mázsa.	I m.-cent.	frtől	frtig
Buza	Pšenica	6.25	—
Zab	Zob	4.50	—
Rozs	Hrř	5.00	—
Kukoricza ó	Kuruza stara	4.20	—
» » uj	» nova	4.00	—
Árpa	Ječmen	4.00	—
Fehér bab uj	Grah beli	7.00	—
Sárga » »	» žuti	5.50	—
Vegyes » »	» změšan	5.25	—
Lenmag	Len	8.00	—
Bükköny	Grahorka	4.50	—

Odgovorni urednik

MARGITAI JÓZSEF.

Glavni suradnik

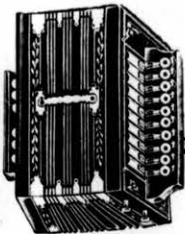
GLAD FERENCZ.

Nyílttér.*

E. rovat alatt közöltékért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Henneberg-selyem csak akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik fekete fehér és színes 35 krtól 14 frt 65 krtig méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott, damasztot sat. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban stb. a megrendelt áru, postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (es. és k. ulvari szállítói) **selyemgyára Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros belvgy ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 1

Hirdetések.

Csak 4 1/2 forintért

szállítom világhírű

„BOHEMIA“

vonóharmonikámat, mely **hosszu** billentyűkkel és **gyöngyház** ablakocskákkal van ellátva, ugyszintén 2 kettős fuvóval 11 soros erős bőrrel, valamint elpusztíthatatlan bronz-védsarkokkal.

A billentyűk lemezeken állanak, miáltal gyönyörű orgonaszerű hangja van.

40 billentyűs reg. 2 es nagys. 15 1/2 × 33 cm. = 4 1/2 frt
60 » » 3 » 17 × 34 » = 5 1/2 »
80 » » 4 » 17 1/2 × 34 1/2 » = 6 1/2 »

Hozzávaló iskola magántanulásra ingyen. Csomagolás és szállítási díj 60 krajczár. — Árjegyzék díjmentesen.

SCHUSTER C. A. harmonikakészítő,

603

Graslitz, Csehország.

1—20

Szétküldés utánvétel mellett. Beeszerelés elfogadtatik. Összeköttetés viszontelárusítókkal kerestetik.

MAYER S.

CSÁKTORNYÁN.

1—1

602

Ajánlja az őszi idényre dus választékban érkezett
női és férfi

GYAPJU DIVAT SZÖVETEKET,

továbbá nagy raktár:

valódi rumburgi és kréasz vásznakból,

ugyszintén mindennemű kézműáruk

a legjutányosabb árak mellett.

Toman A.

fényképészeti műterme

Varazsdon, Vasut-utca.

Fényképek minden alakra és nagyságra tisztán, elegánsan

600

készítettnek el.

1—1

Platinotypiai képek,

pillanat fölvételek a hadgyakorlatokról.

Felvételek minden időben, bármely órában eszközölhetők.

Kész férfi- és gyermeköltönyök.

Pollák Gyula

CSÁKTORNYÁN.

Főtér, új takarékpénztári épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

őszi öltönyök, téli kabát, utazó-köpeny, bunda és vizhatlan vadászkabátok raktárát.

Továbbá nagy választék kalap, lábbeli és fehérművekben

urak és gyermekek részére.

Minden a legjutányosabb árért.

599

Vidéki megrendelések

1—1

pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Nagy választékban.

Kalap-, lábbeli- és fehérművek.

FÉRFI DIVATÁRUK.

Árverési hirdetményi kivonat.

A perlaki kir. járásbíróság mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy kir. kincstár végrehajtónak Bozsek Pál perlaki lakos elteni 59 frt 20 kr. tőke s jár. behajtása céljából a nagy-kánizsai királyi törvényszék a perlaki kir. járásbíróság területén levő a perlaki 3147. sz. tljkben foglalt 752a. hrsz. ingatlan 113 frt, az ugyanabban tljkben felvett 985a. hrsz. ingatlan 278 frt becsértékben a kir. bíróság mint tlkvi hatóság hivatalos helyiségében

**1896. évi október hó 8. napján
d. u. 3 órakor**

megtartandó nyilvános árverésen el fognak adni

Kikiáltási ár a fent kitelt becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes érték-papírban kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részben lefizetni.

Perlakon, 1896. évi június hó 10-én.

597 1—1

21, 22 és 23. sz. 1896.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi hogy a csáktornyai kir. bíróság 1895. évi B. 286, 283 és 284. számú végzése következtében dr. Hajós Ferencz csáktornyai lakos ügyvéd által képviselt Jug Ferencz, Horváth Mátyás és Meszárics János mura-füredi lakos végrehajtók javára Tratófalván János ligetfalvi lakos végrehajtást szenvedett ellen 110 frt 50 kr. és 144 frt tőkék és ezek járulékaik erejéig 1896. évi márczius hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján fölül foglalt és 634 frtra becsült 1 tehén, 2 üsző-borju, 2 bika-borju, 2 csikó, 2 léczes kukorica-göré, 1 kazal széna, 1 kazal szalma, 41 drb. épületfa, 2 üres hordó és 5 sertvéből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. bíróság 6415, 6446 és 6447. sz. végzése folytán 110 frt tőke, ennek 1895. évi szeptember hó 29-től járó 5% kamat, 18 frt 60 kr. költség, 50 frt tőke ennek 1895. évi szeptember hó 29-től járó 5% kamat és 13 frt 90 kr költség, 144 frt tőke ennek 1895. évi szeptember 29-től járó 5% kamat és 18 frt 60 kr. már megállapított költségek erejéig Ligetfalván leendő eszközölésére

**1896. évi szeptember hó 22. napján
d. e. 10 órája**

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintet ingóságok készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adni.

598 1—1

Kelt Csáktornyan, 1896. szept. hó 12-én.

Glavina János,
kiküldött bír. végrehajtó.

SZIVATTYUK

mindenneme, házi nyilvános, mezőgazdasági és iparczélókra.

UJDONSÁG!

641 Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxidálási módszer szerint inoxidált szivattyuk rozsdá ellen védve.

Árjegyzékek
ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien.

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű tizedes százados és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélókra. **Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek.** Commandit-társaság szivattyu és merleg-gyártása.

L. Wallfischgassa 14. sz.
Schwarzenbergstrasse 6. sz.

Tekintettel a közeledő vetési időnyre van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu

(a csehországi Thomasművekből eredő)

a legmagasabb
díjakkal
kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsav tartalommal és 85—100% porfinomsággal.

Felülmulhatatlan, minden talajra alkalmas trágyaszer különösen sovány talajok javítására, kitűnő hatása az összes gabonaművek, kapás és olajnövények, lőhere és luczarna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiválóképpen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya, tekintettel hatásának tartósságára felülmúlja az összes szuperfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav-tartalomért szavatosságot vállalunk netán hiányzó mennyiséget megtérítünk. — Ár ajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgálunk.

a csehországi Thomasművek eladási irodájának vezérképviselője

a magyarkorona országainak területén

581 5—6

KALMÁR VILMOS, Budapest. Erzsébet-körut 34. sz.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(GLASUR)

legkitűnőbb mázó-szer puha padló számára.

1 nagy palack ára frt 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képekre stb. bearányozására, 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdóasztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujjonnan befestésére.

Mindenkor kaphatók:

575 5—8

Heinrich Miksa ezégnél Csáktornyan.

Legolcsóbb butorvásárlás**SCHWARCZ GYULA**

kárpitos- és diszitő butorgyárában,

Varazsdon.

601

1—1

Arverési hirdetmény kivonat.

A csáktornyai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy sárosi Lászlóné végrehajtónak Ruzsits Mihály végrehajtást szenvedő elleni 100 forint kötelezés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék a csáktornyai kir. járásbíróság területén levő bottornyai 44. tk. 52. hrsz. a. ingatlanok végrehajtást szenvedett illető fele része 416 forint; 881. hrsz. a. ingatlanok fele része 75 forint; 1357. hrsz. a. ingatlanok fele része 59 forint; a bottornyai 313. tk. 880. hrsz. a. egész ingatlan 87 forint kikiáltási árban az árverést ezzel elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az

1896. október hó 1 napján délutáni 10 órakor

a podtureni községbíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alol is eladatni fognak.

Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíróság mint tkvi hatóság.

Csáktornya 1896. július hó 23.

596 1—1

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a n. é. községet, hogy a perlaki-utcában (saját házában) volt

mészárszék üzletemet

é. szeptember hó 11-én a **főutczában a templommal átellenben** levő özv. Pächter Albertné házába fogom áttenni tisztelettel

Szocsics Mihály mészáros

Na znanje.

S postuvanjem dajem na znanje post. obcinstvu, da vu prelocki vulici (vu svojoj hiži) bivšu

mesnicu

od 11-ga septembra o. l. **na glav-nim pijacu** naprofi cirkve vu Pächter Alberta vdovice hižu budem premeštil. S postuvanjem

590 3—3 **Szocsics Mihály.**

Ájándéktárgyak nagy választékban.

Pollák Bernát

órás és ékszerész Csáktornyan.

Főter, az új takarékpénztári épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

svájcezi zsebóra-, arany-, ezüst- és chinai ezüst-áru raktárát.

Ájándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó árak mellett.

Legjobb szerkezetű svájcezi zsebórák.

Fali ingaórák rakitva.

2039. sz.
1896.

Haszonbérleti hirdetmény.

Csáktornya nagyközség képviselő-testületének folyó évi szeptember hó 7-én hozott határozatához képest ezzel közhírré tételik: miszerint a község tulajdonát képező

helypénz szedési jog

— minek kikiáltási ára **4820 forintban;**

továbbá ugyan a Csáktornya nagyközség tulajdonát képező **1-ső népsor számú háznál 3 szoba és 1 konyha használata**, a melynek kikiáltási ára **252 forintban van megállapítva 1897. évi január 1-től 1899. évi december 31-éig** nyilvános árverés útján

1896. évi október hó 1-én d. e. 9 órakor a városi irodában

haszonbérbe adatni fog.

Az árverezni kívánók tartoznak a fentli kikiáltási ár 10%-át mint bánatpénzt az árverés napján az előjáróság kezére készpénzben vagy forgalomban levő állami papirban lefizetni.

Írásbeli ajánlatok a 10% biztosíték csatolásával az árverés napjáig beadhatók.

Az árverési feltételek a községi hivatalban, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csáktornyan, 1896. szeptember hó 7-én.

GRÉSZ LÁSZLÓ s. k.

jegyző.

VRANCSITS KÁROLY s. k.

bíró.

582 1—2

ZRÍNYI VICTOR

divat, vászon, fehérnemű, norinbergi, rövidárú, lábbeli és kalap raktára
CSÁKTORNYÁN.

Ajánlja az őszi idényre dus választékban érkezett bel- és külföldi divatkelméket selyemből
és gyapjuból:

 sima és mintázott legujabb gyászkeleméket.

Továbbá:

női és uri fehérnemű raktárát,

rumburgi, hollandi kreasz és lepedő vásznát.

VALÓDI CHIFFONOK (EREDETI ÁRU).

Nagy raktár

*lábbeli-, kalap-, napernyő és esőernyő s egyéb férfi és női
divatárú s pipere czikkek raktára.*

 Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

könyvnyomdája

Csáktornyan,

a legujabb gyorsajtókkal és diszes uj betűkkel van felszereve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat,

ii. m. névjegyek, levélfejek, meghivók, eljegyzési-, esketési- és gyászjelenté-
seket, — számlák, körlevelek, hivatalos és magán nyomtatványokat, röp-
iratokat, műveket stb. stb.

 bármely nyelven és kivitelben
a legjutányosabb árak mellett.